

נִפְלְאָ - אֹת הַשָּׁפָה

חֶסֶד שֶׁל אֵמֶת

מְקוֹר: " אִם נָא מְצַאתִי חוֹ בְעֵינַיִךְ... וְעָשִׂיתָ עִמָּדֵי חֶסֶד וְאֵמֶת אֶל תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם" (בראשית מ"ז, כט).

רְקֵע: טָרַם פְּטִירָתוֹ מֵהָעוֹלָם, מְזַמֵּן אֱלֹוֹי יַעֲקֹב אָבִינוּ אֶת בְּנוֹ יוֹסֵף וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׁלֹא אַחֲרֵי מוֹתוֹ יֵעָלֶה אֶת עַצְמוֹתָיו לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִקְבְּרוּהוּ בְּמִצְרַיִם, כְּדֵי שִׁיִּזְכָּה לְהִקְבֹּר יַחַד עִם אָבִיו יַצְחָק וְאָבִי אָבִיו – אַבְרָהָם אָבִינוּ.

הַצְרוּף שֶׁל שְׁתֵּי הַמְּלִים "חֶסֶד" וְ"אֵמֶת" הַפָּז לְנִיב יְדוּעַ לְאַחַר שֶׁהוֹפִיעָה הַמְּלָה "שֶׁל" בֵּין שְׁתֵּי הַמְּלִים וְנוֹצֵר קֶשֶׁר שֶׁל שִׁיכוּת בֵּינֵיהֶן. הַדָּבָר נַעֲשֶׂה בְּתִקּוּפָה יוֹתֵר מְאֻחֶרֶת - בְּמִדְרָשׁ.

רִשׁ"י מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַמִּדְרָשׁ: חֶסֶד וְאֵמֶת – חֶסֶד שְׁעוֹשִׂין עִם הַמֵּתִים הוּא חֶסֶד שֶׁל אֵמֶת, שְׂאִינוּ מְצַפֶּה לְתִשְׁלוּם גָּמוּל. כְּאֲשֶׁר מִישֶׁהוּ נִפְטָר, וְחִבְרָיו בָּאִים לְלוֹוֶה שָׁלוֹ, הֵם עוֹשִׂים אֶתוֹ חֶסֶד שֶׁל אֵמֶת.

בְּמִדְרָשׁ "בְּרֵאשִׁית רַבָּה" (פְּרָשָׁה צ"ו) נִשְׁאַלָה הַשְּׂאֵלָה - מִדּוּעַ יַעֲקֹב הוֹסִיף אֶת הַמְּלָה "אֵמֶת" לַמְּלָה חֶסֶד - וְכִי יֵשׁ חֶסֶד שֶׁל שְׂקָר? הַהֶסְכֵּר בְּמִדְרָשׁ הוּא, כִּי אִם מֵת בְּנוֹ שֶׁל אָדָם שְׂאוֹהֵב אוֹתוֹ, אֵתָה מְצַטְעֵר וּמִתְאַבֵּל, כִּינּוֹן שָׂגָם הוּא יוֹכֵל לְהִתְאַבֵּל, אִם אֵתָה תַּמּוּת בְּחַיָּו. אוּלָם אִם הָאָדָם שְׂאוֹהֵב אוֹתוֹ מֵת, אֵתָה יְכוּל לֹא לְהִצְטַעֵר וְלֹא לְהִתְאַבֵּל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא יוֹכֵל לְהִתְנַהֵג כְּלִפְיָד בְּאוֹתָהּ מִדָּה. מִן הַכְּתוּב שֶׁם אֶפְשָׁר לְהִבִּי, שִׁישׁ חֶסֶד שֶׁל שְׂקָר הַנַּעֲשֶׂה מִתּוֹךְ צִפְיָה לְקַבֵּל מִשֶׁהוּ בְּתַמּוּרָה לְמַעֲשֵׂה הַחֶסֶד. לְעַמַּת זֹאת, יַעֲקֹב בִּקֵּשׁ חֶסֶד שֶׁל אֵמֶת, בְּלִי שִׁיוֹסֵף יִצְפֶּה לְמִשֶׁהוּ בְּתַמּוּרָה.

שְׂמוּשׁ בְּעֵבְרִית מוֹדֵרְנִית: כְּנֻי לְחֶסֶד הָאֲחֵרוֹן שֶׁגוֹמְלִים לְמֵת – הַשְּׂתַתְּפוּת בְּהַלְוִיָּתוֹ, דְּבָרֵי הַסִּפָּד עָלָיו וְכַדּוּמָה. מַעֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד, שְׂאִינוּ תְלוּי בְּגוֹרְמִים חִיצוֹנִיִּים אוֹ בְּטוֹבוֹת הַנְּאָה, וְהוּא נוֹבֵעַ מִרְצוֹנוֹ הָאֲמִתִּי שֶׁל הָאָדָם לְעֲשׂוֹת מִשֶׁהוּ טוֹב לְזוּלָתוֹ.